

KİH KADININ
İNSAN HAKLARI
DERNEĞİ





KADININ İNSAN HAKLARI DERNEĞİ

Kadının İnsan Hakları Derneği (KİH), 1993 yılında kadının insan haklarını ve toplumsal cinsiyet eşitliğini savunmak amacıyla kurulan bağımsız bir kadın örgütüdür. Adını, aynı yıl Viyana’da düzenlenmiş Birleşmiş Milletler (BM) İnsan Hakları Dünya Konferansı’nda vurgulanan “kadın hakları insan haklarıdır” söyleminden alır.

KİH, kadınların özgür bireyler ve eşit yurttaşlar olarak hayata tam katılımını desteklemek için yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde çalışır. Kalıcı toplumsal dönüşümün, kadınların hak mücadelesinin tüm düzeylerde ve birbirleriyle ilişkili şekilde yürütülmesiyle mümkün olduğuna inanır.

Bu doğrultuda, kadının insan haklarına bütüncül bir bakış açısıyla yaklaşır; kadına yönelik şiddet, eğitim, ekonomik ve sosyal haklar, medeni ve siyasal haklar, cinsellik, doğurganlık hakları gibi konuların birbiriyle bağlantılı olduğunu kabul eder. Kadınlarla ilgili ulusal yasal mevzuatın, uluslararası belge ve mekanizmaların kadınlar lehine düzenlenmesi ve iyileştirilmesi amacıyla Türkiye ve dünyadaki kadın platform ve koalisyonlarında aktif olarak yer alır.

KİH, kuruluşundan bu yana kadının insan hakları ve toplumsal

cinsiyet eşitliği mücadelesinde benzer amaçtaki kadın ve LGBTİ+ örgütleriyle birlikte hareket ederek, eylemlilik ve araştırma, feminist bilgi ve yayın üretimi, eğitim, izleme, raporlama, savunuculuk ve ağ kurma gibi çeşitli yöntemleri bir arada kullanır.

30 yılı aşkın bir zamandır çalışmalarına devam eden KİH, bu süreçte pek çok ödül almıştır:

1999: Toplumsal cinsiyet eşitliği ve sosyal adaletin gelişmesine katkıları için **Öncü Çözümler Ödülü**, Kalkınmada Kadın Hakları Derneği (AWID)

2004: Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP) **dünyadaki en iyi taktiklerden** biri seçildiği için, İnsan Haklarında Yeni Taktikler (OMCT)

2007: Müslüman Toplumlarda Cinsel ve Bedensel Haklar Koalisyonu (CSBR) adlı dayanışma ağını oluşturduğu ve yürüttüğü savunuculuk çalışmalarından dolayı, **Uluslararası Kadın Hakları Ödülü**, Gruber Vakfı

2015: Kadın ve kız çocukları için sağlıklı ve güvenli toplumlar kurma konusunda çalışan cesur kadınları desteklemek adına KİH’in kurucularından Pınar İlkaraçan’a verilen **Joan B. Dunlop Ödülü**, Uluslararası Kadın Sağlığı Koalisyonu (IWHC)

PROGRAMLARIMIZ

KADINLARIN HAK BİLİNCİ EDİNMESİ VE GÜÇLENMESİ

Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP)

KİH'in 1995 yılında geliştirdiği ve 30 küsur yıldır aralıksız uyguladığı KİHEP, kadınların kendi yaşamlarında söz sahibi olmalarını, haklarını hayatın her alanında kullanabilmelerini hedefler ve toplumsal dönüşüme aktif katılımlarını destekler. 16 hafta süren program kadının insan hakları, anayasal ve medeni haklar, kadına yönelik şiddet, şiddetle mücadele stratejileri, ekonomik haklar, iletişim becerileri, toplumsal cinsiyete duyarlı çocuk yetiştirme, çocuk hakları, cinsellik, doğurganlık hakları, siyasi haklar, feminizm ve örgütlenme konularını içerir.

1998-2011 arasında Türkiye'de devlet-STK işbirliği açısından benzersiz bir modelle, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK) ile birlikte uygulanan KİHEP, Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığı ile SHÇEK lağvedildikten sonra belediyelerin kadın danışma merkezleri ve bağımsız kadın örgütlerinden eğiticiler ile yürütülmüştür. Bu bağlamda 2016 yılından beri 22 belediye, bir meslek örgütü ve bir sendika ile KİHEP İşbirliği Protokolü imzalanmıştır.

■ 1995'ten beri KİHEP'e Türkiye'nin 60 ilinden ve Kıbrıs'tan 20.000'den fazla kadın katıldı.

■ İki yılda bir düzenlenen KİHEP Eğitici Eğitimleri sonrasında 300'den fazla eğitici KİHEP grup çalışmalarını sürdürdü.

■ KİHEP bağlamında kullanılan, kadınların yasal, cinsel, doğurganlık ve ekonomik haklarını konu alan *Haklarımız Var!* kitapçık serisiyle diğer yayın ve materyaller on binlerce kadına ulaştı.

■ Kadınların hak mücadelesini örgütlü bir temelde de destekleyen KİHEP, pek çok bağımsız yerel kadın örgütlenmesinin doğmasına önayak oldu ve olmaya devam etmektedir.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Seminerleri

■ KİH, 2017'den bu yana çeşitli kamu kurumları, özel şirketler ve sivil toplum örgütlerinin üye, çalışan ve gönüllüleriyle 200'den fazla Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Semineri uygulayarak 10.000'den fazla kişiye ulaştı.



SAVUNUCULUK

KİH kadının insan haklarının geliştirilmesi ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına yönelik yasa ve uygulamaların iyileştirilmesi amacıyla ulusal ve uluslararası düzeylerde baskı grupları oluşturur, kampanyalar düzenler. Yerel, ulusal, uluslararası alanda verilen mücadeleler arasında köprüler kurmayı öncelik edinir.

30 yıldır kesintisiz sürdürdüğü aktivizm, savunuculuk ve dayanışma ağları oluşturma çabaları ile KİH, Türkiye'deki çeşitli yasal reformlara katkı sağlamış, Birleşmiş Milletler (BM) düzeyinde cinsel ve bedensel hakların geliştirilmesinin yanı sıra toplumsal cinsiyet eşitliğinin ve kadın haklarının hayata geçirilmesi için küresel politikalarda yer almasında etkili olmuştur.

KİH'in örgütlü kadın hareketiyle birlikte başlattığı ve koordinasyonunu üstlendiği kampanyalar ve sonuçları:

- ♀ **1997** Bekaret Kontrolüne Karşı Kampanya ile bekaret kontrollerine idari yasak getirildi.
- ♀ **1997-1998** Ev içi Şiddete Karşı Koruma Emri Yasası için Kampanya ile 4320 sayılı Kanun kabul edildi.
- ♀ **2000-2001** Türk Medeni Kanunu'nda Tam Eşitlik için Kampanya ile kanunda tam eşitlik sağlandı.
- ♀ **2001** Türkiye'nin CEDAW İhtiyari Protokolü'nü Onaylaması için Kampanya ile protokol 2002'de yürürlüğe girdi.
- ♀ **2002-2004** Kadın Bakış Açısından Türk Ceza Kanunu Reformu Kampanyası ile kanunda 30'u aşkın madde değiştirilerek cinsel ve bedensel haklar güvenceye alındı.
- ♀ **2011-2012** Şiddete Son Kampanyası ile 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Dair Yasa yürürlüğe girdi.
- ♀ **2016-2020** Çocukların Cinsel İstismarının Affı Olmaz Kampanyası ile Türk Ceza Kanunu'nun 103. maddesinde istismar suçlarına af getirmeyi öngören yasa değişikliği önerisi engellendi.
- ♀ **2018-2020** Nafaka Hakkına Dokunmayın Kampanyası ile Medeni Kanun'da nafaka hakkına yönelik yapılmak istenen değişiklikler engellendi.

■ **Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi (CEDAW)** kapsamında Türkiye'nin değerlendirildiği dönemsel oturumlarda lobi yapmış; 1997, 2005, 2010 STK Gölge Raporu ve savunuculuk çalışmalarını koordine etmiş; 2018 ve 2024 STK Ara Gölge Raporu, 2016 ve 2022 STK Gölge Raporlarına ve savunuculuk süreçlerine aktif katılmıştır.

■ Ortadoğu, Kuzey Afrika ve Güney ile Güneydoğu Asya'daki sivil toplum örgütü, araştırmacı ve akademisyenleri bir araya getirerek 2001 yılında **Müslüman Toplumlarda Cinsel ve Bedensel Haklar Koalisyonu'nun (CSBR)** kurulmasına önayak olmuş, 10 sene koordinasyonunu yürütmüştür.

■ **BM düzeyinde** kadınların, kız çocuklarının ve LGBTİ+'ların insan hakları için savunuculuk yapmıştır. Kadının Statüsü Komisyonu, Nüfus ve Kalkınma Komisyonu, Pekin+5, Pekin+10, Pekin+15, Pekin+20, Pekin+25, Pekin+30, ICPD+10, ICPD+15, ICPD+20, ICPD+25, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SKH) gibi süreçlere katkı sağlamıştır.

■ KİH'in savunuculuğu ve uluslararası kadın hareketi ile işbirliği sayesinde "toplumsal cinsiyet eşitliği ve kadın ve kız çocuklarının güçlendirilmesi" SKH'ler içinde başlı başına bir hedef (Hedef 5) olarak kabul edilmiştir. KİH, Türkiye'nin SKH kapsamında gönüllü gözden geçirme süreçlerinde

gölge rapor hazırlamış, bölgesel ve uluslararası savunuculuk çalışmaları gerçekleştirmiştir.

■ Kadına Yönelik Şiddet ve Ev İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi) Türkiye İzleme Platformu'nun kurucularındandır.

■ İstanbul Sözleşmesi Türkiye İzleme Platformu'nun hazırladığı gölge raporun yazımına ve GREVIO Komitesi'ne sunulmasına katkıda bulunmuş, İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmeyi durdurmak ve uluslararası dayanışmayı güçlendirmek için İstanbul Sözleşmesi İçin Birlikte (#UnitedfortheIstanbulConvention) kampanyasının sekreteryasını yürütmüş, ulusal ölçekte de savunuculuk çalışmalarına devam etmiştir.

■ Türkiye'de feminizm tartışmalarına katkı sunmak üzere **Feminist Buluşmalar** etkinliklerini yürütmektedir.

■ Feminist hareketle LGBTİ+ hareketi arasındaki ittifak alanlarını çoğaltmak için 2019'dan bu yana her yıl **Dayanışma Yaşatır** etkinliklerini düzenlemektedir.

■ 2022'den bu yana feminist hareketin hafızasını belgelemek amacıyla **Bu Kalabalığı Hatırla** başlıklı altında kadın hareketinin kampanyalarını anlatan belgeseller üretmektedir.

■ Kürtaj hakkı başta olmak üzere cinsel sağlık, üreme sağlığı hakları alanında savunuculuk yapmaktadır.



FEMİNİST BİLGİ ÜRETİMİ, PAYLAŞIMI VE YAYGINLAŞTIRILMASI

KİH, kadınların medeni, ekonomik, siyasi, cinsel, bedensel ve doğurganlık haklarına erişmelerini engelleyen unsurları belirleyip bunları ortadan kaldırmaya yönelik eylem ve politikalar oluşturmak için ulusal ve uluslararası araştırmalar yürütür. Aynı zamanda, kadınların mücadele kazanımlarını ve başarılı yöntemlerini paylaşarak artırmayı, bilgi ve deneyimlerini belgelemeyi önemser. Tüm bu çalışmalar sonucunda üretilen yayın ve materyallerin yanı sıra, kadının insan haklarına ilişkin bilgileri de yazılı, görsel ve dijital araçlarla ilgili herkesin kullanımına sunar ve yaygınlaştırır.

BAZI YAYINLARIMIZ*

- ♀ Haklarımız Var! (Türkçe, Kürtçe, Arapça)
- ♀ Cinselliğimiz Var! (Türkçe, Kürtçe, Arapça)
- ♀ Doğurganlık Haklarımız Var! (Türkçe, Kürtçe, Arapça)
- ♀ Ekonomik Haklarımız Var! (Türkçe, Arapça)
- ♀ Kadınlarla Mor Bülten Dergisi (Sürelî yayını)
- ♀ Sıcak Yuva Masalı: Aile içi Şiddet ve Cinsel Taciz
- ♀ Birleşmiş Milletler CEDAW Sürecinde Sivil Toplum Örgütleri ile Savunuculuk ve Lobicilik - Türkiye Gölge Raporları: 1997 & 2005 Deneyimleri
- ♀ Pekin+5: Birleşmiş Milletler'de Kadının İnsan Hakları ve Türkiye'nin Taahhütleri
- ♀ KİHEP: Devlet Kaynaklarını Türkiye'de Kadının İnsan Haklarını Geliştirmek için Kullanmak (İngilizce)
- ♀ Ortadoğu'da Cinselliği Çözümlemek: Zorluklar ve Söylemler (İngilizce)
- ♀ Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da Toplumsal Cinsiyet, Cinsellik ve Ceza Kanunları: Karşılaştırmalı Çalışma (İngilizce)
- ♀ Müslüman Topumlarda Kadın ve Cinsellik (Türkçe, Arapça, İngilizce)
- ♀ Türk Ceza Kanunu'nu Toplumsal Cinsiyet Bakış Açısı ile Yeniden Yazmak: Başarılı Bir Kampanya Örneği (İngilizce)
- ♀ Toplumsal Cinsiyet Bakış Açısından Türk Medeni ve Ceza Kanunu Reformları: İki Ulusal Kampanyanın Başarısı (İngilizce)
- ♀ Türkiye'de Kadının Yeni Yasal Statüsü (İngilizce)
- ♀ Emek Piyasasında Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Doğru: İş ve Aile Yaşamını Uzlaştırma Politikaları
- ♀ Salgında Kadın Olmak Araştırma Raporu (Türkçe, İngilizce özet rapor)
- ♀ Kadınların Üreme Sağlığı Hizmetleri ve Kürtaj Deneyimleri Araştırma Raporu (Türkçe, İngilizce)
- ♀ Deprem Bölgesi Psikososyal Destek Çalışması Raporu: Adıyaman, Diyarbakır, Malatya (Türkçe, İngilizce)
- ♀ Yerelden Küresele, Küreselden Yerele: 30 Yılda Neler Olmaz ki? (Türkçe, İngilizce)

* 1994 yılından bu yana yayınladığımız kitap, kitapçık ve araştırma makalelerimizin tam listesine www.kadinininsanhaklari.org adresinden ulaşılabilir veya bizimle whhr@whhr.org adresinden iletişime geçebilirsiniz.

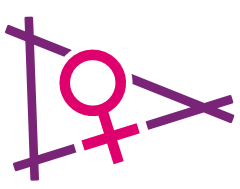
Ulusal ve uluslararası birçok ağı dahil olan Kadının İnsan Hakları Derneği, aşağıda yer alan örgütlerle birlikte savunuculuk ve kampanya çalışmaları yürütmektedir:

Uluslararası İşbirlikleri ve Dayanışma Ağları

- ♀ Avrupa ve Akdeniz’de İnsan Hakları Ağı - Kadın Hakları ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Çalışma Grubu (EuroMed Rights)
- ♀ Hakların Evrenselliği Gözlemevi (OURs)
- ♀ İnsan Hakları Eğitimi için Küresel Koalisyon (HRE2020)
- ♀ Kadının Statüsü Komisyonu Kadın Hakları Çalışma Grubu (WRC)
- ♀ Kadınların Temel Grubu (WMG)
- ♀ Kalkınmada Kadın Hakları Derneği (AWID)
- ♀ Müslüman Toplumlarda Cinsel ve Bedensel Haklar Koalisyonu (CSBR)

Türkiye’deki İşbirlikleri ve Dayanışma Ağları

- ♀ Afet için Feminist Dayanışma
- ♀ Avrupa Kadın Lobisi Türkiye Ağı
- ♀ CEDAW Sivil Toplum Yürütme Kurulu
- ♀ Cinsel Sağlık ve Üreme Sağlığı Hakları Platformu (CİSÜ)
- ♀ İnsan Hakları Savunucuları Dayanışma Ağı (İHSDA)
- ♀ İstanbul Sözleşmesi Türkiye İzleme Platformu
- ♀ Kadınlar Birlikte Güçlü (KBG)
- ♀ Kadın Emeği ve İstihdamı Girişimi (KEİG)
- ♀ Kadın Koalisyonu
- ♀ Nafaka Hakkı Kadın Platformu
- ♀ Şiddete Son Platformu
- ♀ TCK 103 Kadın Platformu
- ♀ TCK Kadın Platformu



Haklarımız için
DAYANIŞMAYA,
eşitlik için
MÜCADELEYE

Ağa Çırağı Sok. No: 7 Pamir Apt. Kat: 2 Daire: 7
Gümüşsuyu 34437 İstanbul, Türkiye
Tel: (212) 251 00 29
E-posta: wwhr@wwhr.org

www.kadinininsanhaklari.org



kadinh



KadininInsanHaklariDerneği



kadinh



kadinininsanhaklari



kadinininsanhaklariderneği